

FİLMLERLE GEÇTİM SOKAĞINIZDAN

- Türkiye Sineması'ndan Hatıralar -

Nebil Özgentürk

© KARAKARGA YAYINLARI 274

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

FİLMLERLE GEÇTİM SOKAĞINIZDAN

- Türkiye Sineması'ndan Hatıralar -

Nebil Özgentürk

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Yayın Koordinatörü: Mesud Ata

Editör: Seçil Epik

Kapak Fotoğrafı: "Bitmeyen Yol" film seti, Erol Taş ve Fikret Hakan (1965)

Reklam ve Tanıtım Müdürü: Bilgen Ülgen

1. Baskı: Nisan 2020

ISBN: 978-605-7865-80-9

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumaloğlu, Mustafa Kutlukhan Perker
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No: 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5

Şişli / İstanbul

Tel: (0 212) 252 22 42

Fax: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com

 info@karakarga.com

 karakargayayinlari

 karakargayayinlari

 karakargayayin

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu,

Sokak No 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel: 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No: 40200

İçindekiler

Önsöz.....	7
I. Bölüm: Unutulmayanlar	11
Altın Kalpli Kötü Kadın: Aliye Rona	13
İşte Mahmut Hoca: Münir Özkul.....	18
Türk Sineması'nın Rekortmeni: Kadir Savun.....	34
"Kötü Adam" Çok Keyifsiz: Erol Taş.....	39
Sinemaya Hayatını Koydu: Hayati Hamzaoğlu.....	44
Bir Hazin Sesti Sami Bey: Sami Hazinses	49
Haydi Size de Çıkabilir: Kenan Pars.....	54
Kardeşim Benim: Özcan Özgür	57
Bir Film Bile Yok: Bilal İnci	60
Kemal Sunal Vakası.....	63
Bir Dönüşün Hikâyesi: Arzu Okay	69
Aksaraylı Bitirim Metin'in Cennet Sineması.....	75
II. Bölüm: Yeşilçam'ın Yolu	85

Önsöz

Filmlerde kendi hayatlarımızı bulurduk. Aile üyelerimiz hayatta başlarına gelen ne varsa filmlerde de benzerini arardı, bulurdu da bazen! Aşktan, memleket hallerine, yoksunluktan yoksulluğa, töreden berdele kadar!

60'ları, 70'leri yaşayanlar “Bizim Sinemalarımız” diye başlar, o dönemleri aşağı yukarı bu minvalde özet yapardı. Benim çocukluk ve ilk gençlik sinemam ise açıkçası, bir adım öndeydi. Çünkü övünmek gerekirse *Cennet Sineması* tadındaydı. Dedem sinema salonu işletiyordu. Ve bir de sinema filmlerinin oyuncusunu, içeriğini yıllar boyunca ve ağırlığınca belirleyen bir kentte, Adana’da büyümüştüm!

Filmler arasında devr-i âlem durumu yani!

Cennet Sineması filmini izleyenler iyi bilir. Ahali, filmde anlatılan o İtalyan kasabasında sinemayla yatıp kalkıyordu ve kasabanın tek sinemasının makinisti ile minik çırağı da efsanevi bir dostluğa imza atıyordu, filmlere konu olacak kadar muhteşem usta çıraklığı...

Muhteşem filmidir zaten bana göre *Cennet Sineması*.

İşte, ben de bir dönem ülkenin rekor seviyede yazlık sinemasına sahip olan Adana’da yaşadım sinema aşkı. Dedesi sinema sahibi, ağabeyi film yönetmeni olan bir ergenin tabii ki ders dışı zamanları sinema merkezli olacaktı! Dedemin sineması... Bugün

bile kulağa hoş geliyor!

Halk Sineması'ydı adı. Yazlıktı. Kimi filmlerde kapı baca kırılırdı izdihamdan. Yer bulmak imkânsızdı. Karaborsaya düşerdi biletler. Ben ve abiler, ablalar dedemizin torpillisiydik tabii. Bazen, en arkadaki sandalyelere kurulurduk, bazen de yazlık sinema salonunun ardındaki “dede evi”nin balkonuna. Kimi günler de makinistin yanı başına. Aslında tüm kent, Adana, film sahnesiydi! Göç şehriydi, çatışma kentiydi, dayanışma ovasıydı. Mertliğin başkentlerinden biriydi. Yılmaz Güney'in bobin taşıdığı, Yaşar Kemal'in sinema senaryolarına kaynaklık eden, Orhan Kemal'in film olacak öykülerini keşfettiği bir baştan bir başa nehrin ve bereketli toprakların şehri. Bu arada Müslüm Gürses, Yılmaz Güney ve pek çok ismin çocukluğunun geçtiği Hürriyet Mahallesi'nin Sema Sineması da hayatla filmlerin karıştığı mekândı. Benim “dede sineması”ndan sonra, ihtisas yaptığım salondur, sinema aşkımin zirve yaptığı, liseli yıllarımdan -serseriliklerimin, benim gibi on binlerce gencin Sular Sinema Gezegeni'nden sonra piyasaya çıktığı, sosyalleştiği bir “ada”ydı Adana'da. Sonra, evimizin içi de sinema şenliği yaşadı. Cebimde taşıdım bütün film hikâyelerini. Şimdi yazılsa epik senaryoya dönüşecek olaylar yaşandı benim zamanlarımdan ülkesinde. Sonra benim hayatım filme, izlediğim filmler de hayata karıştı. Yazlık sinemalar, dedeminki başta, çoktan pasaj ya da avm oldu... Cebimdeki filmler cep sinemalarında yoktu artık. Yakın zamanlarda ekranlar egemenliği ele geçirdi. Sinema filmi seyretmek ölmedi ama rengini değiştirdi bence. En hızlısından seyrediyordu artık!

Gün kurtarılıyordu, günü kurtarıyorlardı. İyiyle kötü yarıştı. Yarışıyor hâlâ. Bunca yaşanmışlık ve yıllardan sonra “yazlık sinema başkenti”nde büyümüş biri olarak *Filmlerle Geçtim Sokağınızdan* diyerek hatıraları ve sinema portrelerini kayıt altına almak, yan yana getirmek kaçınılmaz olacaktı. Çocuk yaşımdan, ilkokula

başladığım zamanlardan itibaren, 45 yıl boyunca yani “beyaz perde”de izlediğimde mutluluk veren gerçek sinema neferleriyle dostluklarım, kayıtlarım oldu. Belgeseller geldi geçti, yazılar akıp gitti.

“İçindekiler”e bakınca anlayacaksınız ve hoş bir seda olduğunu fark edeceksiniz zaten.

İyi seyirler.

Pardon, iyi okumalar!

Nebil Özgentürk

I. Bölüm

Unutulmayanlar

Altın Kalpli Kötü Kadın: Aliye Rona

Aliye Rona... Türk sinemasının yıldızlaşmış karakter oyuncusu. Mağrur, gururlu ve kötü kadın tipleriyle tanıdık onu. 400'e yakın filminde; şimdi yine mağrur, yine gururlu ama altın kalpli. O kadar mağrur ki, içine düştüğü yalnızlık ve sıkıntıyı bile çok zor söylüyor...

Sesi titrek ama sertti...

“Ben Aliye Rona! Sizi tanımıyorum, kimsiniz? Ne istiyorsunuz?” dedi telefonda... Derdimi anlattım...

Gazeteci olduğumu söyleyince sesi daha da sertleşti. “Hayır,” dedi, “afişe olmak istemiyorum, iyi günler,” diye telefonu kapatmak istedi.

Israr ettim, dil döktüm, kapatmaktan vazgeçip dinlemeye başladım. Birkaç dakika bekledikten sonra, “Ne film çekecek, ne de röportaj yapacak halim var kardeşim!” diye cevap verdi. Telefonu tam kapatırken, “Hayatla bağımı kopardım, beni unutun” dedi... Ahize elimde kalmıştı. Ertesi gün, bir kez daha aradım. Adımı söyleyip çünkü telefon konuşmasını hatırlattım. Yine sert ve kızgındı, tepkiliydi.

“Size söyledim, film tekliflerini de kabul etmiyorum, gazeteye çıkmak da Semih Bey,” dedi. “Semih değil Nebil,” dedim...

“Neyse ne, kim olursanız olun! İstemiyorum. Ben gizli aktristim artık, gidin başkalarıyla konuşun, beni kendi halime bırakın,” dedi.

Filmlerinden konu açtım, ödülleri hatırlattım. *İraz Ana*'dan, *Değirmenci Kadın*'dan bahsettim.

“Evet, 60 yılım sinemada geçti, ama artık çok kızıyorum. Neredeler? Arayıp sormuyorlar. Nerede onlar, nerede, nerede?” dedi, sesini yükselterek. Nihayet kızgınlığının bana değil de “onlara”a yönelik olduğunu anladım.

“Onlar”ı daha sonraki konuşmasında kendisi de açıkladı. “Böyle mi olmalıydı? Hani ben onların Aliye Ana’sıydım? 400 filmde oynadım ben, bu ülkenin 400 filminde benim imzam ve rolüm var. Hani ülke?” Sustum ve dinledim. Konuştukça, konuşuyordu. Sık sık, “Zaten beni unuttular, iyice unutsunlar,” diyordu. “Yarın evinize gelmek ve sizi uzun uzun dinlemek istiyorum,” dedim. “Hayır,” cevabı beklerken, “Peki,” dedi bu kez ve ertesi gün çaldım kapısını Aliye Rona’nın.

Yardımcısı açtı ve henüz odaya geçmeden, “İyi ki aradınız Aliye Hanım’ı,” dedi. “Çok üzülüyor, sizden rica ediyorum, söyleyin filmcilere, kültürcülere (Kültür Bakanlığı’nı kastediyor) arasınlar onu. Hep, ‘Aramıyorlar, sormuyorlar,’ diyor. Şikâyet ediyor onları,” diye fısıldadı.

Derken, büyük afiş ve ödülleri süslü salondan geçtikten sonra, Aliye Hanım’ın bulunduğu odaya giriyoruz.

Aliye Rona, sırtının arkasında üç dört yastık, ayağını sandalyeye uzatmış halde yatağın üzerine oturmuştu. Ayağa kalkmadan elini uzatıp, “Hoş geldin,” dedi. Sonradan anladım ki kalkamıyordu. “İşte görüyorsun halimi, bacaklarıma felç indi, adım atamıyorum, tekerlekli sandalyeye mahkûmum,” dedi.

“İyileşirsiniz ileride, sıkmayın canınızı,” dedim. “Nerede iyileşecekmişim?” dedi.

Ve, “Gittiğim doktorlar, bir şey yapamadı, ama Almanya’da tedavi olsaydım belki. Ama nasıl gideyim ki?” diye devam etti.

Sustu, gözlerini duvara dikti, bir şeyler söylemek istiyordu ama vazgeçti. Bir iki dakika sonra, “İşte böyle evlat,” diye sohbeti kendisi açtı.

“Aslında hepsini seviyorum,” diyordu çalışma arkadaşlarını kastederek, “hepsi çok iyi insanlar, onlar benim canlarım, herkesin işi gücü var, kimisi arıyor ama aramayanlar da çok tabii.”

O sırada söze kız kardeşi Aysel Hanım girdi.

Sesini kısarak, “Ablam için gece yapılırsa çok iyi olur, bu kadar yılını verdi ama sanki hatırlanmıyor duygusuna kapıldı. Ayrıca ekonomik olarak bir rahatlama sağlar,” dedi.

Bu kez ben yüksek sesle Aliye Hanım’a jübileyi hatırlattım. “İki yıl önce yapacaklardı ama vazgeçildi, öyle kaldı, yapılırsa tabii ki çok sevinirim. Ama önce iyileşmek istiyorum. Belki daha sonra...”

Aysel Hanım bir kez daha söze girdi ve ablasına sitem etti. “Beklenir mi ablacığım? Kasım ya da Aralık’ta yapılısın işte, biz seni özel arabayla götürürüz!”

Aliye Rona, her ne kadar yürümeyip tekerlekli sandalyeye bağlı kalsa da, konuşma enerjisiyle, hâlâ filmlerde oynayabilecek durumdaydı.

“Film teklifleri geliyor mu?” diye sordum.

“Geliyor ama bu halimle oynamak istemiyorum. Belki beş altı ay sonra,” diye cevapladı. Aliye Hanım böyle diyordu, ama bu satırları kaleme almadan önce konuştuğum ve 60’lı 70’li yıllarda birçok filmde onunla birlikte çalışan yönetmen Ülkü Erakalın, bakın neler söylüyordu?

“Dört ay önce bir dizide oynatmak istedim Aliye Hanım’ı. Çok sevindi, ama ‘Beni her gün evime götürüp getirirseniz oynarım, tekerlekli sandalyeyle gelmek zorundayım,’ dedi. Ben Aliye Hanım’ın bu şartını dizinin yapımcısına ilettim. Ancak o, ‘Zor olur

Ülkü Bey, bu riski göze alamayız, her gün götürüp getiremeyiz,